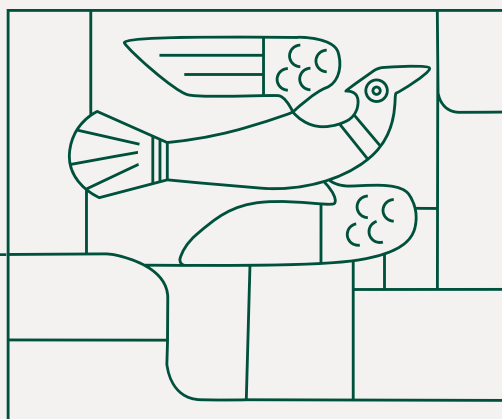

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА
ЕВРОСИСТЕМА

Анкета за кредитната дейност на банките в България

ВТОРО ТРИМЕСЕЧИЕ
2026

Анкетата за кредитната дейност на банките в България се провежда на тримесечна база от дирекция „Икономически изследвания, прогнози и парична политика“. Тя предоставя информация за целите на текущото наблюдение и анализ на кредитните условия в страната, като включва въпроси, засягащи настъпилите изменения през съответното тримесечие в търсенето на кредити от страна на предприятията и домакинствата, промените в кредитната политика на банките, както и техните очаквания за следващото тримесечие. Анкетата се провежда от четвъртото тримесечие на 2003 г., като в нея участват преобладаващ брой от търговските банки в България. Резултатите се агрегират чрез претегляне според пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. В първоначалния си вариант анкетата включва единствено въпроси, свързани с търсенето и кредитните стандарти при краткосрочните и дългосрочните фирмени кредити. От първото тримесечие на 2010 г. са включени и въпроси, свързани с кредитите за домакинствата и общите фирмени кредити, както и с факторите, оказващи влияние върху търсенето и предлагането на кредити. От началото на 2016 г. обхватът на въпросника е разширен с цел задълбочаване на анализа на тенденциите при банковото кредитиране и постигане на по-голямо съответствие с анкетата на Европейската централна банка (ЕЦБ) за страните от еврозоната. До края на 2025 г. обобщение на претеглените резултати от анкетата се публикува в тримесечното издание на БНБ „Икономически преглед“. Във връзка с присъединяването на България към еврозоната, от четвъртото тримесечие на 2025 г. страната участва в Анкетата за кредитната дейност на банките в еврозоната. Участието през този период е тестово, а от първото тримесечие на 2026 г. резултатите за България са включени в общите резултати за еврозоната. Текущият въпросник е унифициран за всички държави членки.¹ Броят на участващите банки от всяка държава се определя въз основа на дела на съответната страна в общия размер на кредита в еврозоната, като приоритетно се включват най-големите банки със значим пазарен дял и широк спектър от кредитни продукти. Поради промените в структурата и съдържанието на въпросника, както и в броя на участващите банки, данните от четвъртото тримесечие на 2025 г. нататък не са напълно съпоставими с тези за предходни периоди.

¹ За повече информация относно въпросника и методологията за провеждане на Анкетата за кредитната дейност на банките в еврозоната виж: *Euro area bank lending survey*.

Съдържание

1. Обобщени резултати от Анкетата за кредитната дейност	3
2. Кредити за предприятията	5
3. Жилищни кредити за домакинствата	8
4. Потребителски и други кредити за домакинствата	11
5. <i>Ad hoc</i> въпроси	13

1. Обобщени резултати от Анкетата за кредитната дейност

Претеглените резултати от Анкетата за кредитната дейност на банките в България, участващи в Анкетата за кредитната дейност на банките в еврозоната, показват, че през второто тримесечие на 2026 г. стандартите за отпускане на фирмени кредити се запазват без изменение спрямо предходното тримесечие, докато стандартите за отпускане на жилищни кредити, както и на потребителски и други кредити за домакинствата са затегнати спрямо периода януари – март 2026 г. В посока към затягане на стандартите във всички сегменти влияние е оказала оценката на банките за риска, като допълнително влияние при жилищните и потребителските кредити е имала и по-ниската склонност на банките за поемане на риск. Същевременно банките не отчитат фактори, повлияли в посока разхлабване на стандартите за кредитиране както на предприятията, така и на домакинствата. През третото тримесечие на 2026 г. банките очакват кредитните стандарти за отпускане на жилищни и потребителски и други кредити на домакинствата да останат без промяна, докато тези за фирмени кредити да бъдат затегнати.

През периода април – юни 2026 г. общите условия по фирмените кредити се запазват без изменение спрямо предходното тримесечие, като единствено по отношение на лихвените проценти се отчита известно затягане. Условията по жилищните кредити, както и тези по потребителските и други кредити на домакинствата остават непроменени спрямо периода януари – март 2026 г.

През второто тримесечие на 2026 г. банките отчитат намаление на търсенето на фирмени кредити и увеличение на търсенето на жилищни и потребителски кредити, като увеличението при потребителското кредитиране спрямо предходното тримесечие е съществено. За по-слабото търсене на фирмени кредити главно са допринесли намалените потребности от финансиране за инвестиционни цели, както и нивото на лихвените проценти. При жилищните, както и при потребителските и другите кредити за домакинствата основният фактор за по-силното търсене са били подобрените нагласи на потребителите. Същевременно нивата на лихвените проценти, а при жилищните кредити и оценката за перспективите за развитие на пазара на жилища, са повлияли в посока по-слабо търсене. Очакванията на банките за третото тримесечие на 2026 г. са за допълнително понижение на търсенето на фирмени кредити и запазване без изменение на търсенето на кредити от страна на домакинствата спрямо периода април – юни 2026 г.

През второто тримесечие на 2026 г. банките не отчитат промяна в дела на отхвърлените заявления за отпускане на фирмени и на жилищни кредити, докато при потребителските и други кредити за домакинствата се наблюдава повишение на този дял спрямо предходното тримесечие.

Ad hoc въпроси¹

Претеглените резултати от Анкетата за кредитната дейност за второто тримесечие на 2026 г. показват запазване без изменение на достъпа на банките до финансиране, като през третото тримесечие на годината банките също не очакват промени по отношение на различните източници на финансиране.

През периода април – юни 2026 г. делът на необслужваните кредити и другите показатели за качеството на кредитите са имали неутрално влияние по отношение на кредитните стандарти за отпускане на фирмени, жилищни и потребителски и други кредити на домакинствата. През третото тримесечие на 2026 г. банките очакват показателите за кредитно качество да действат в посока разхлабване на стандартите за жилищните кредити, докато при фирмените и потребителските кредити ефектът се очаква да се запази неутрален.

През първите шест месеца на 2026 г. банките са затегнали стандартите за отпускане на кредити за предприятия в секторите „преработваща промишленост“ и „недвижими имоти с търговско предназначение“. Очакванията на банките за второто шестмесечие на 2026 г. са стандартите за отпускане на кредити за предприятия да се запазят без изменение във всички икономически сектори. По отношение на търсенето на фирмени кредити през първите шест месеца на годината се отчита намаление единствено в сектор „жилищни недвижими имоти“, докато при останалите сектори търсенето остава без промяна. През втората половина на годината банките очакват търсенето на кредити от страна на предприятията да се запази без промяна във всички сектори.

През последните 12 месеца климатичните промени са оказали влияние в посока разхлабване на стандартите за кредитиране на екологичните предприятия, запазване без изменение на стандартите за кредитиране на предприятия в преход и затягане на стандартите за кредитиране на въглеродно интензивните предприятия. В допълнение, измененията в климата са имали неутрален ефект върху кредитните стандарти за отпускане на жилищни кредити за жилища както в сгради с висок енергиен клас, така и в сгради с ниска енергийна ефективност. През последните 12 месеца промените в климата са оказали положително въздействие върху търсенето на кредити от екологичните предприятия и в по-малка степен – на тези в преход, докато влиянието им върху търсенето на кредити от страна на въглеродно интензивните предприятия, както и върху търсенето на жилищни кредити за закупуване на високо енергийни жилища и на такива с ниска енергийна ефективност, е било неутрално. През следващите четири тримесечия банките очакват климатичните промени да окажат влияние в посока затягане на стандартите за кредитиране на въглеродно интензивни предприятия и да бъдат неутрални както по отношение на стандартите за кредитиране на екологични предприятия и предприятия в преход, така и по отношение на кредитирането на жилища в сгради с висока енергийна ефективност и такива с ниска енергийна ефективност. В допълнение, изменението на климата се очаква да допринесе за по-силно търсене на кредити от предприятията и да продължи да бъде неутрално по отношение на търсенето на жилищни кредити.

¹ Така наречените *ad hoc* въпроси в Анкетата за кредитната дейност на банките в еврозоната са специфични или тематични въпроси, които се включват в анкетата в допълнение към регулярните въпроси с цел да адресират актуални или нововъзникнали теми, свързани с кредитната дейност на банките, тяхното финансиране или паричната политика в еврозоната.

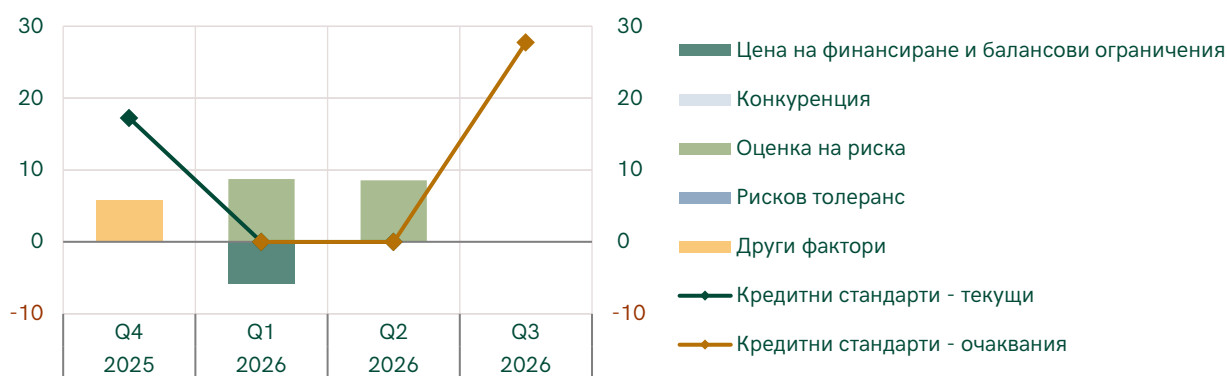
2. Кредити за предприятията

Според претеглените резултати от Анкетата за кредитната дейност на банките в България, участващи в Анкетата за кредитната дейност на банки-те в еврозоната, през второто тримесечие на 2026 г. стандартите за отпускане на кредити и кредитни линии за предприятия се запазват без изменение спрямо периода януари – март 2026 г. Влияние в посока затягане на стандартите за кредитиране на фирмите е оказала оценката на риска и по-конкретно – състоянието и перспективите по отношение на дейността на отделните фирми, както и тяхната кредитоспособност. През второто тримесечие на 2026 г. банките не отчитат фактори, които са допринесли за облекчаване на стандартите. През третото тримесечие на 2026 г. банките очакват кредитните стандарти за предприятия да бъдат затегнати (графика 1).

ГРАФИКА 1

Промени в кредитните стандарти на банките, прилагани за одобряване на кредити или кредитни линии за предприятия, и допринасящи фактори

(баланс на мненията и допринасящи фактори)

Забележки: По отношение на кредитните стандарти и условията по кредитите или кредитните линии балансът на мненията е разлика в процентни пункта между процента на банките, отговорили със „затегнаха“ („значително“ и „в известна степен“) и процента на банките, отговорили с „облекчиха“ („значително“ и „в известна степен“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Представените данни на графиката показват изменението в кредитните стандарти спрямо предходното тримесечие. Очакванията са илюстрирани на графиките с изместване на данните с едно тримесечие напред. Балансът на мненията при отговорите на въпросите за факторите, повлияли за изменението на кредитните стандарти, е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлия за затягането“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлия за облекчаването“ („значително“ и „умерено“). „Цена на финансиране и балансови ограничения“ е непретеглена средна от „капитал на банките и разходи, свързани с капиталовата позиция“, „достъп до пазарно финансиране“ и „ликвидна позиция“; „Конкуренция“ е непретеглена средна от „конкуренция от страна на други банки“, „конкуренция от небанкови институции“ и „конкуренция от пазарно финансиране“; „Оценка на риска“ е непретеглена средна от „общо състояние на макроикономическата среда“, „отраслово или специфично за предприятието състояние и перспективи/кредитоспособност на кредитополучателя“ и „риск, свързан с обезпечението“; „Рисков толеранс“ е „склонност за поемане на риск от банката“; „Други фактори“ е непретеглена средна от допълнителни фактори, които банките са посочили като допринесли за промени в кредитните стандарти.

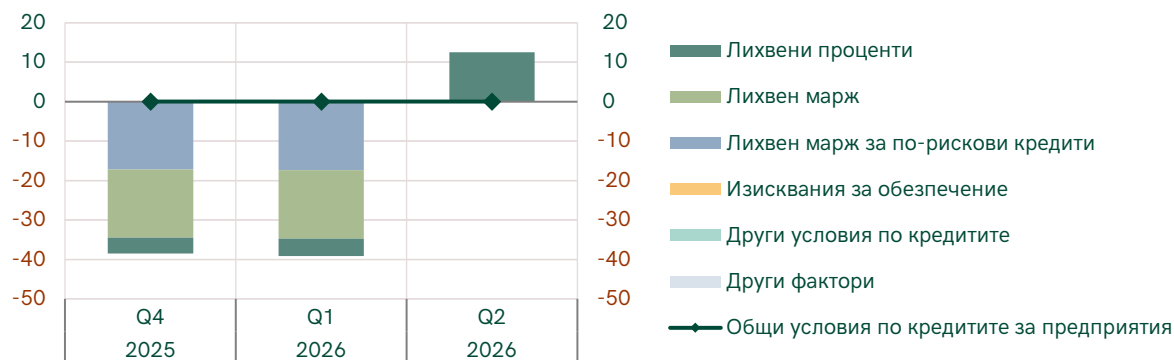
Източник: БНБ.

Според претегления баланс на мненията общите условия за отпускане на фирмени кредити се запазват без промяна спрямо първото тримесечие на 2026 г. Затягане на условията се наблюдава единствено по отношение на лихвените проценти (графика 2).

ГРАФИКА 2

Промени в условията по кредити или кредитни линии за предприятия

(баланс на мненията)

Забележки: Виж забележката към графика 1. Представените данни на графиката показват изменението в условията за отпускане на кредити или кредитни линии за предприятия спрямо предходното тримесечие. „Лихвен марж“ се дефинира като спред над съответните пазарни референтни лихвени проценти; „Други условия по кредитите“ е непретеглена средна от „нелихвени разходи по кредита“, „размер на кредита или кредитната линия“, „договорни клаузи по кредита“ и „срок на кредита или кредитната линия“; „Други фактори“ е непретеглена средна от допълнителни елементи от условията, посочени от банките като допринасящи за промени в общите условия по кредитите или кредитните линии.

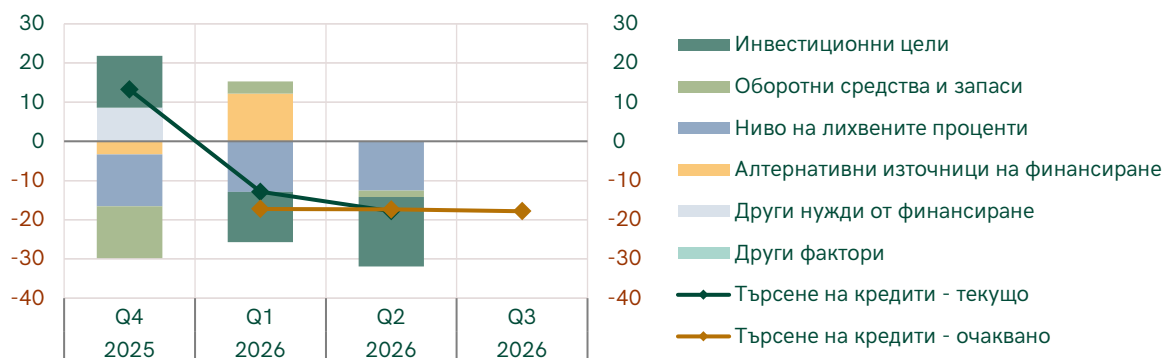
Източник: БНБ.

През второто тримесечие на 2026 г. търсенето на кредити или кредитни линии от предприятия намалява спрямо периода януари – март 2026 г. Намаление на търсенето се отчита при краткосрочните кредити, както и в двата сегмента – от малки и средни предприятия (МСП) и в по-голяма степен – от големи предприятия. Основните фактори, които според банките са допринесли за по-слабото търсене, са понижаването на необходимостта на фирмите от финансиране за инвестиционни цели и нивата на лихвените проценти. През второто тримесечие на годината банките не отчитат фактори, които са оказали влияние за по-силното търсене на кредити от предприятия. През третото тримесечие на 2026 г. банките очакват допълнително понижение на търсенето както на краткосрочни, така и на дългосрочни фирмени кредити, като по-ниско търсене се очаква от МСП и от големите корпоративни клиенти (графика 3).

ГРАФИКА 3

Промените в търсенето на кредити или кредитни линии от предприятията и допринасящи фактори

(баланс на мненията и допринасящи фактори)

Забележки: В контекста на търсенето на кредити или кредитни линии балансът на мненията е дефиниран в процентни пункта като разлика между процента на банките, отговорили „нарасна“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „намаля“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Представените данни на графиката показват изменението в търсенето спрямо предходното тримесечие. Очакванията са илюстрирани на графиките с изместване на данните с едно тримесечие напред. Балансът на мненията при отговорите на въпросите за факторите за промените в търсенето на кредити или кредитни линии е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлия за нарастването“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлия за намаляването“ („значително“ и „умерено“). „Други нужди от финансиране“ е непретеглена средна от „сливания/придобивания и корпоративно реструктуриране“ и „рефинансиране/реструктуриране на дълга и преговаряне“; „Алтернативни източници на финансиране“ е непретеглена средна от „вътрешнофирмени източници на финансиране“, „кредити от други банки“ и „финансиране от небанкови финансови предприятия“, „емитиране/погасяване на дългови ценни книжа“ и „емитиране/погасяване на капиталови инструменти (акции)“; „Други фактори“ е непретеглена средна от допълнителни фактори, които банките са посочили като допринесли за промени в търсенето на кредити или кредитни линии.

Източник: БНБ.

Според претеглените отговори на банките през второто тримесечие на 2026 г. не са настъпили изменения в дела на отхвърлените молби за кредити или кредитни линии от предприятията спрямо периода януари – март 2026 г.

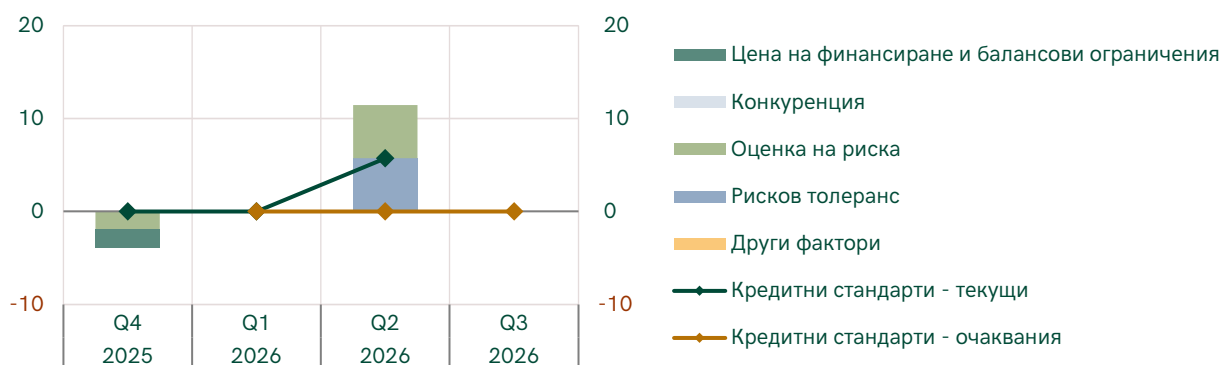
3. Жилищни кредити за домакинствата

Според претеглените резултати от Анкетата през Второто тримесечие на 2026 г. кредитните стандарти за отпускане на жилищни кредити са затегнати слабо спрямо периода януари – март 2026 г. Затягането на стандартите е обусловено от оценката на банките за риска (включително за общото състояние на макроикономическата среда, перспективите за пазара на жилищата и кредитоспособността на кредитополучателите) и по-ниската им склонност за поемане на риск. През третото тримесечие на годината банките очакват стандартите за отпускане на жилищни кредити да се запазят без промяна спрямо периода април – юни 2026 г. (графика 4).

ГРАФИКА 4

Промени в кредитните стандарти на банките, прилагани за одобряване на жилищни кредити за домакинства, и допринасящи фактори

(баланс на мненията и допринасящи фактори)

Забележки: Виж забележката към графика 1. Представените данни на графиката показват изменението в кредитните стандарти спрямо предходното тримесечие. „Цена на финансиране и балансови ограничения“ е непретеглена средна от „капитал на банките и разходи, свързани с капиталовата позиция“, „достъп до пазарно финансиране“ и „ликвидна позиция“; „Конкуренция“ е непретеглена средна от „конкуренция от страна на други банки“ и „конкуренция от небанкови институции“; „Оценка на риска“ е непретеглена средна от „общо състояние на макроикономическата среда“, „перспективи за пазара на жилища, включително очаквания за цените на жилищата“ и „кредитоспособност на кредитополучателя“; „Рисков толеранс“ е „склонност за поемане на риск от банката“; „Други фактори“ е непретеглена средна от допълнителни фактори, които банките са посочили като допринесли за промени в кредитните стандарти.

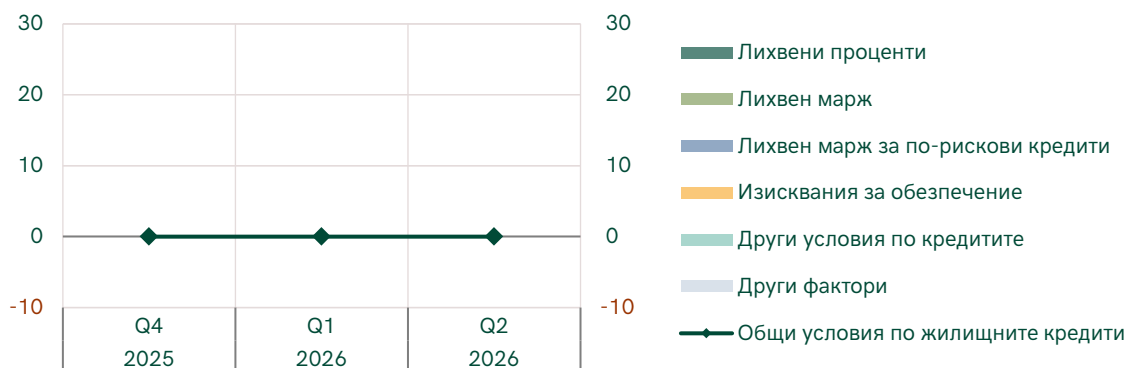
Източник: БНБ.

През Второто тримесечие на 2026 г. банките не отчитат изменения в условията за отпускане на жилищни кредити спрямо предходното тримесечие (графика 5).

ГРАФИКА 5

Промени в условията по жилищни кредити за домакинства

(баланс на мненията)

Забележки: Виж забележката към графика 1. Представените данни на графиката показват изменението в условията за отпускане на жилищни кредити спрямо предходното тримесечие. „Лихвен марж“ се дефинира като спред над съответните пазарни референтни лихвени проценти; „Други условия по кредитите“ е непретеглена средна от „съотношението LTV (loan-to-value)“, „други ограничения за размера на кредита“, „нелихвени разходи по кредита“ и „срок на кредита“; „Други фактори“ е непретеглена средна от допълнителни елементи от условията, посочени от банките като допринасящи за промени в общите условия по кредитите.

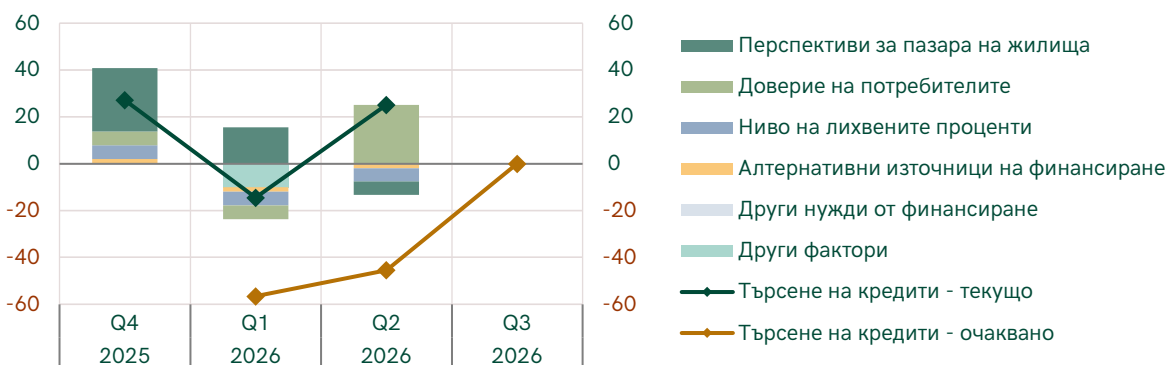
Източник: БНБ.

Според претегления баланс на мненията търсенето на жилищни кредити през второто тримесечие на 2026 г. се увеличава спрямо периода януари – март 2026 г. Единственият фактор за по-силното търсене, посочен от банките, са били подобрените нагласи на потребителите. Същевременно нивото на лихвените проценти, оценката за перспективите по отношение на развитието на пазара на жилища, както и възможността за кредитиране от други банки са повлияли в посока по-слабо търсене. Банките очакват, че през третото тримесечие на годината търсенето на жилищни кредити ще се запази без промяна спрямо периода април – юни 2026 г. (графика 6).

ГРАФИКА 6

Промени в търсенето на жилищни кредити от домакинства и допринасящи фактори

(баланс на мненията и допринасящи фактори)

Забележки: Виж забележката към графика 3. Представените данни на графиката показват изменението в търсенето спрямо предходното тримесечие. „Други нужди от финансиране“ е непретеглена средна от „рефинансиране/преструктуриране на дълг и предоговаряне“ и „регулации на жилищния пазар“; „Алтернативни източници на финансиране“ е непретеглена средна от „финансиране със собствени средства/спестявания“, „кредити от други банки“ и „други източници на външно финансиране“; „Други фактори“ е непретеглена средна от допълнителни фактори, които банките са посочили като допринесли за промени в търсенето на кредити.

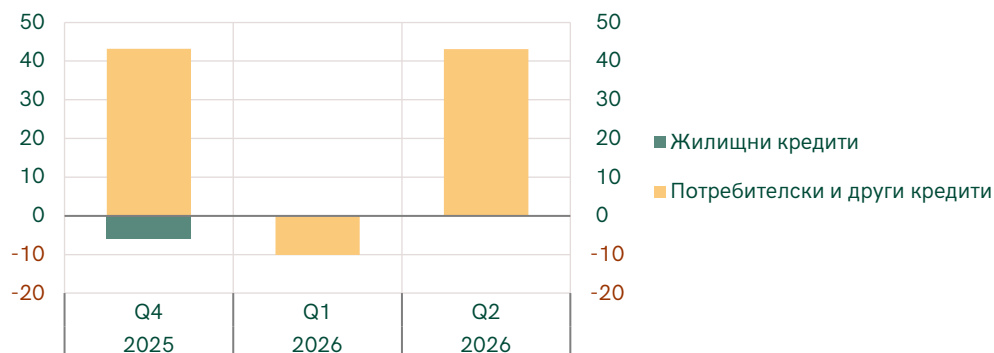
Източник: БНБ.

През второто тримесечие на 2026 г. банките не отчитат промяна в дела на отхвърлените заявления за отпускане на жилищни кредити, докато при потребителските и други кредити за домакинствата се наблюдава повишение на този дял спрямо предходното тримесечие (графика 7).

ГРАФИКА 7

Промени в дела на отхвърлените молби за кредити от домакинствата

(баланс на мненията)

Забележки: Дял на отхвърлените заявления за кредит спрямо общия обем на всички заявления за кредит в съответната категория. Представените данни на графиката показват изменението на дела на отхвърлените молби за отпускане съответно на жилищни и потребителски и други кредити спрямо предходното тримесечие.

Източник: БНБ.

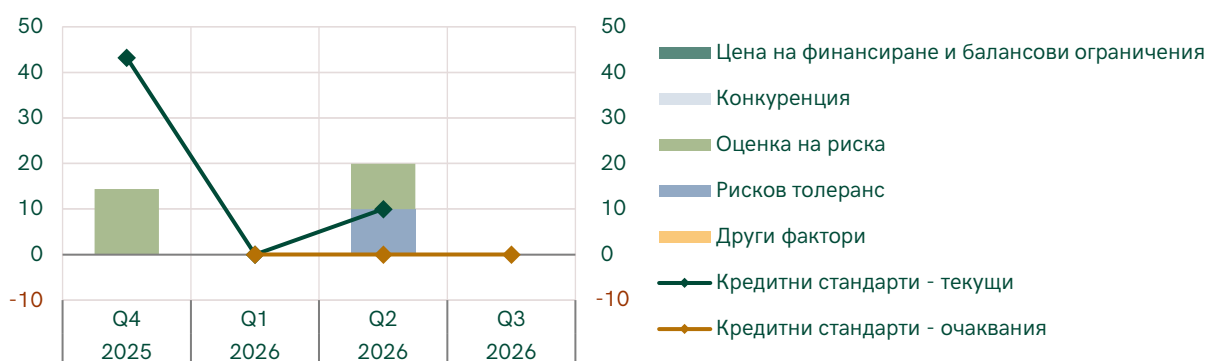
4. Потребителски и други кредити за домакинствата

Претеглените резултати от Анкетата за второто тримесечие на 2026 г. показват затягане на стандартите за отпускане на потребителски и други кредити за домакинствата спрямо периода януари – март 2026 г. Оценката на риска и по-ниската склонност на банките да поемат риск са оказали влияние в посока затягане на стандартите. При оценката на риска значение са имали оценката за общото състояние на макроикономическата среда, кредитоспособността на кредитополучателите и рискът, свързан с обезпечението. През третото тримесечие на 2026 г. банките очакват стандартите за потребителските и другите кредити на домакинствата да се запазят без изменение (графика 8).

ГРАФИКА 8

Промени в кредитните стандарти на банките, прилагани за одобряване на потребителски и други кредити за домакинства, и допринасящи фактори

(баланс на мненията и допринасящи фактори)

Забележки: Виж забележката към графика 1. Представените данни на графиката показват изменението в кредитните стандарти спрямо предходното тримесечие. „Цена на финансиране и балансови ограничения“ е непретеглена средна от „капитал на банките и разходи, свързани с капиталовата позиция“, „достъп до пазарно финансиране“ и „ликвидна позиция“; „Конкуренция“ е непретеглена средна от „конкуренция от страна на други банки“ и „конкуренция от небанкови институции“; „Оценка на риска“ е непретеглена средна от „общо състояние на макроикономическата среда“, „кредитоспособност на кредитополучателя“ и „риск, свързан с обезпечението“; „Рисков толеранс“ е „склонност за поемане на риск от банката“; „Други фактори“ е непретеглена средна от допълнителни фактори, които банките са посочили като допринесли за промени в кредитните стандарти.

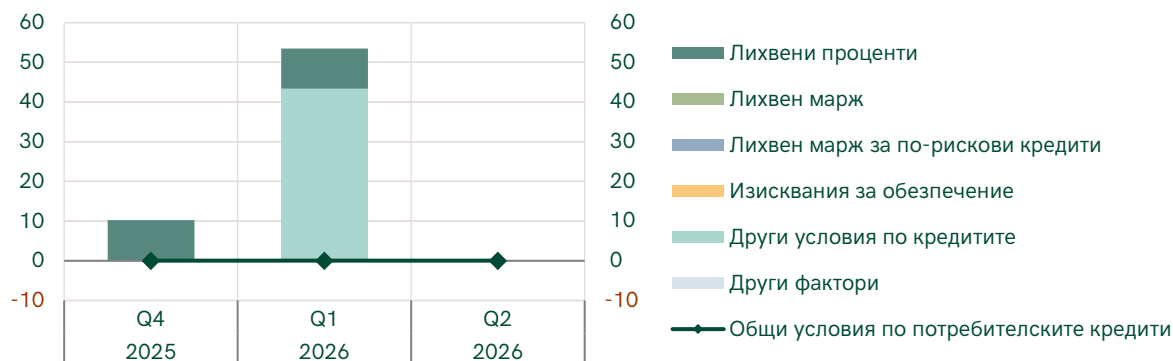
Източник: БНБ.

През периода април – юни 2026 г. банките посочват, че условията за отпускане на потребителски и други кредити за домакинствата са останали без промяна спрямо предходното тримесечие (графика 9).

ГРАФИКА 9

Промени в условията по потребителски и други кредити за домакинства

(баланс на мненията)

Забележки: Виж забележката към графика 1. Представените данни на графиката показват изменението в условията за отпускане на потребителски и други кредити за домакинствата спрямо предходното тримесечие. „Лихвен марж“ се дефинира като спред над съответните пазарни референтни лихвени проценти; „Други условия по кредитите“ е непрегледена средна от „размер на кредита“, „нелихвени разходи по кредита“ и „срок на кредита“; „Други фактори“ е непрегледена средна от допълнителни елементи от условията, посочени от банките като допринасящи за промени в общите условия по кредитите.

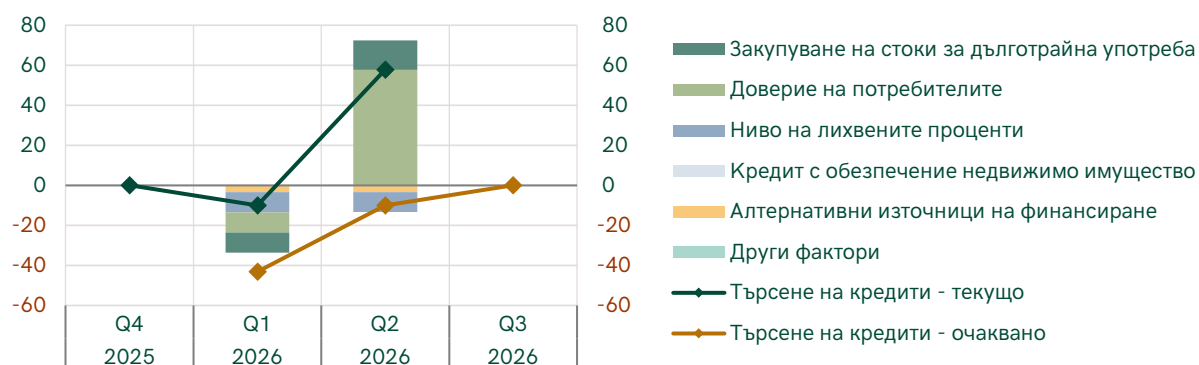
Източник: БНБ.

Според претегления баланс на мненията търсенето на кредити за потребителски и други цели през второто тримесечие на 2026 г. нараства съществено спрямо периода януари – март 2026 г. Основните фактори, допринесли за по-силното търсене, са подобренията нагласи на потребителите, като в по-малка степен търсенето е било подкрепено и от необходимостта на домакинствата от осигуряване на финансиране за закупуване на стоки за дълготрайна употреба. Нивата на лихвените проценти и възможността за финансиране от други банки са повлияли в посока по-слабо търсене на потребителски и други кредити. Очакванията на банките за третото тримесечие на 2026 г. са за запазване без изменение на търсенето на потребителски и други кредити за домакинствата спрямо периода април – юни 2026 г. (графика 10).

ГРАФИКА 10

Промени в търсенето на потребителски и други кредити от домакинства и допринасящи фактори

(баланс на мненията и допринасящи фактори)

Забележки: Виж забележката към графика 3. Представените данни на графиката показват изменението в търсенето спрямо предходното тримесечие. „Алтернативни източници на финансиране“ е непрегледена средна от „финансиране със собствени средства/спестявания“, „кредити от други банки“ и „други източници на външно финансиране“; „Кредит с обезпечение недвижимо имущество“ е „потребителски разходи, финансирани с кредит с обезпечение недвижимо имущество“; „Други фактори“ е непрегледена средна от допълнителни фактори, които банките са посочили като допринесли за промени в търсенето на кредити.

Източник: БНБ.

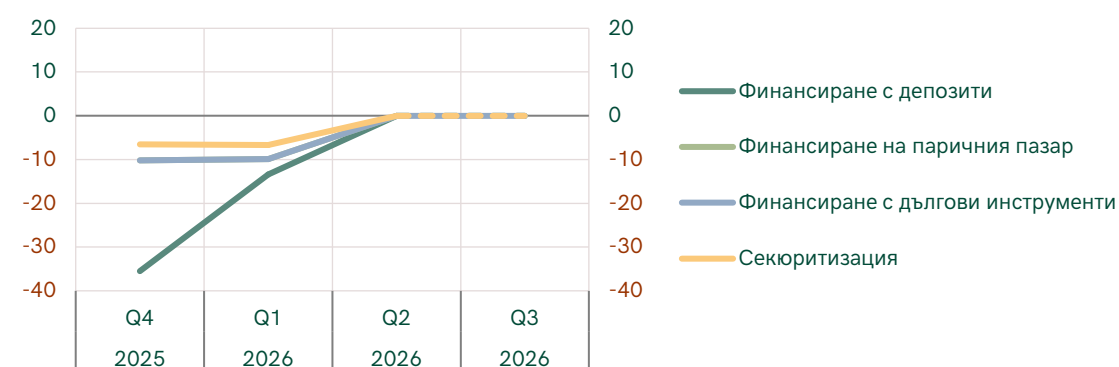
5. Ad hoc въпроси

Претеглените резултати от Анкетата за кредитната дейност за второто тримесечие на 2026 г. показват запазване без изменение на достъпа на банките до финансиране с депозити – краткосрочни (до 1 година) и дългосрочни (над 1 година), на паричния пазар, чрез дългови инструменти и чрез секюритизация. Кредитните институции очакват, че през третото тримесечие на 2026 г. достъпът им до финансиране също ще се запази без промяна (графика 11).

ГРАФИКА 11

Промени в достъпа на банките до финансиране

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Графиката показва изменението в достъпа на банките до финансиране спрямо предходното тримесечие. Балансът на мненията е разлика в процентни пункта между процента на банките, отговорили с „влошаване“ („значително“ и „в известна степен“) и процента на банките, отговорили с „облекчаване“ („значително“ и „в известна степен“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. „Финансиране с депозити“ е непретеглена средна от „краткосрочни депозити (до 1 година)“ и „дългосрочни депозити (над 1 година)“ и други инструменти в сегмент „банкиране на дребно“; „Финансиране на паричния пазар“ се отнася до необезпечения междубанков паричен пазар и е непретеглена средна от „много краткосрочния паричен пазар (до 1 седмица)“ и „краткосрочния паричен пазар (над 1 седмица)“; „Финансиране с дългови инструменти“ е непретеглена средна от „краткосрочни дългови ценни книжа (напр. депозитни сертификати или търговски записи)“ и „средно- и дългосрочни дългови ценни книжа (вкл. обезпечени облигации)“; „Секюритизация“ е непретеглена средна от „секюритизация на корпоративни кредити“, „секюритизация на кредити за покупка на жилище“ и „възможност за прехвърляне на кредитния риск извън баланса“. Последният период показва очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

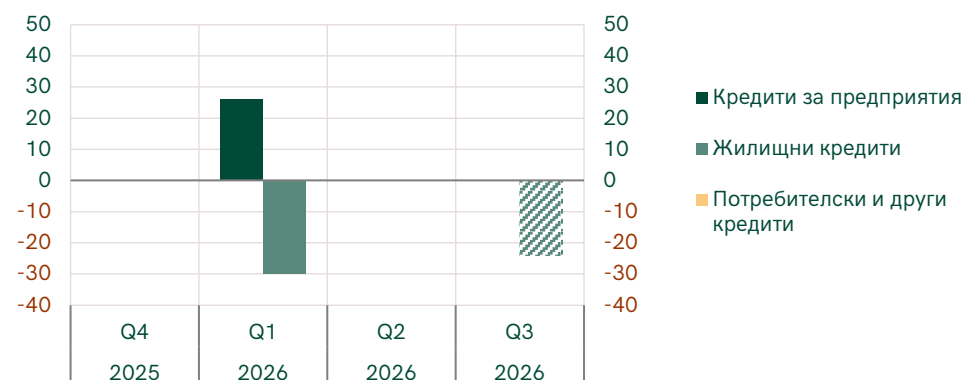
Източник: БНБ.

Според претегления баланс на мненията през второто тримесечие на 2026 г. делът на необслужваните кредити в кредитните портфейли на банките и другите показатели за качеството на кредитите не са оказали влияние за промяна на кредитните стандарти за отпускане на кредити на предприятията, както и на жилищни кредити и потребителски и други кредити на домакинствата. През третото тримесечие на 2026 г. банките очакват показателите за кредитно качество да окажат влияние за разхлабване на стандартите за отпускане на жилищни кредити, докато при фирмените и потребителските кредити се очаква ефектът да се запази неутрален (графика 12).

ГРАФИКА 12

Влияние на дела на необслужваните кредити (NPL) на банките и други показатели за качеството на кредита върху кредитните стандарти

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлияха за затягане“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлияха за облекчаване“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Последният период показва очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

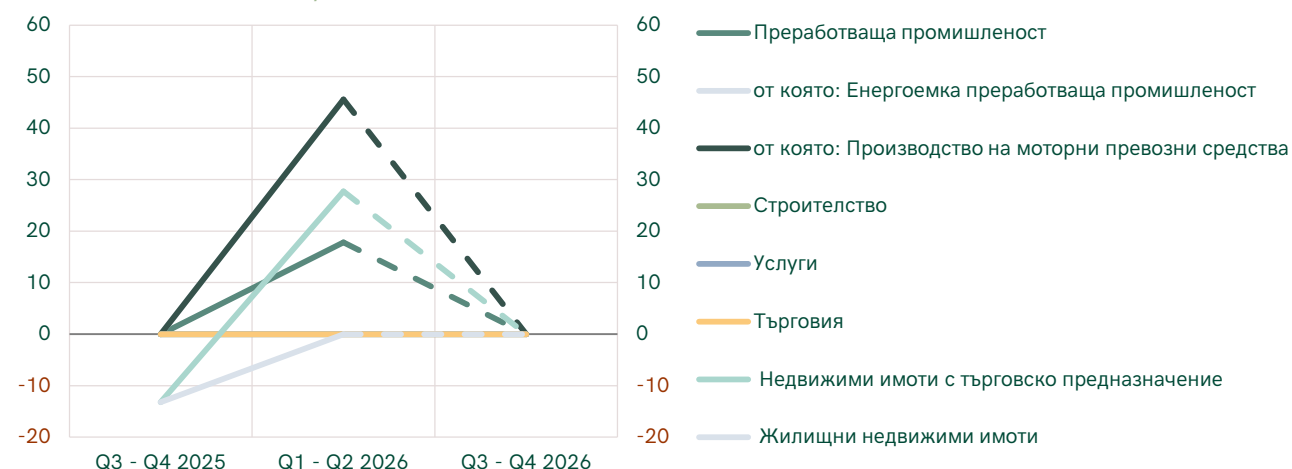
Източник: БНБ.

Според претеглените отговори от Анкетата през първите шест месеца на 2026 г. банките са затегнали стандартите за отпускане на кредити за предприятия в секторите „преработваща промишленост“ (както в подсектор „енергоемка преработваща промишленост“, така и в „производство на моторни превозни средства“) и „недвижими имоти с търговско предназначение“. За същия период банките отчитат запазване на стандартите за отпускане на кредити за предприятия в останалите сектори. Очакванията на банките за второто шестмесечие на 2026 г. са стандартите за отпускане на кредити за предприятия да се запазят без промяна във всички икономически сектори (графика 13).

ГРАФИКА 13

Промени в кредитните стандарти за новоотпуснати кредити на предприятия по основни икономически сектори

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили със „затегнаха“ („значително“ и „в известна степен“) и процента на банките, отговорили с „облекчиха“ („значително“ и „в известна степен“). Последният период показва очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

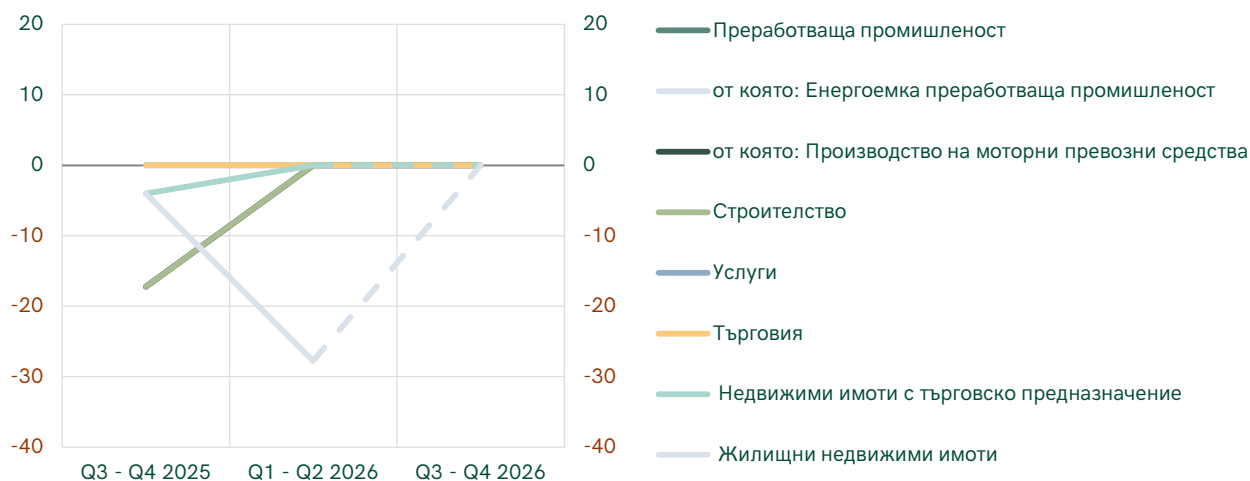
Източник: БНБ.

Резултатите от Анкетата показват намаление на търсенето на кредити за предприятия през първите шест месеца на 2026 г. единствено в сектора на „жилищни недвижими имоти“, докато при останалите сектори търсенето остава непроменено спрямо периода юли – декември 2025 г. За третото и четвъртото тримесечие на 2026 г. банките очакват запазване без изменение на търсенето на кредити от страна на предприятията във всички икономически сектори (графика 14).

ГРАФИКА 14

Промени в търсенето на кредити или кредитни линии от предприятия по основни икономически сектори

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „нарасна“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „намаля“ („значително“ и „умерено“). Последният период показва очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

Източник: БНБ.

Претеглените резултати от Анкетата за кредитната дейност на банките в България за второто тримесечие на 2026 г. показват, че през последните 12 месеца климатичните промени са оказали влияние в посока разхлабване на стандартите за кредитиране на екологичните предприятия, запазване без изменение на стандартите за кредитиране по отношение на предприятията в преход и затягане на стандартите за кредитиране на въглеродно интензивните предприятия. Очакванията на банките през следващата една година са климатичните промени да бъдат неутрални по отношение на стандартите за кредитиране на екологични предприятия и предприятия в преход, но да окажат влияние в посока допълнително затягане на стандартите за кредитиране на въглеродно интензивните предприятия (графика 15).

ГРАФИКА 15

Влияние на изменението на климата върху кредитните стандарти на банките, прилагани за одобряване на кредити за предприятия

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлия за затягане“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлия за облекчаване“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

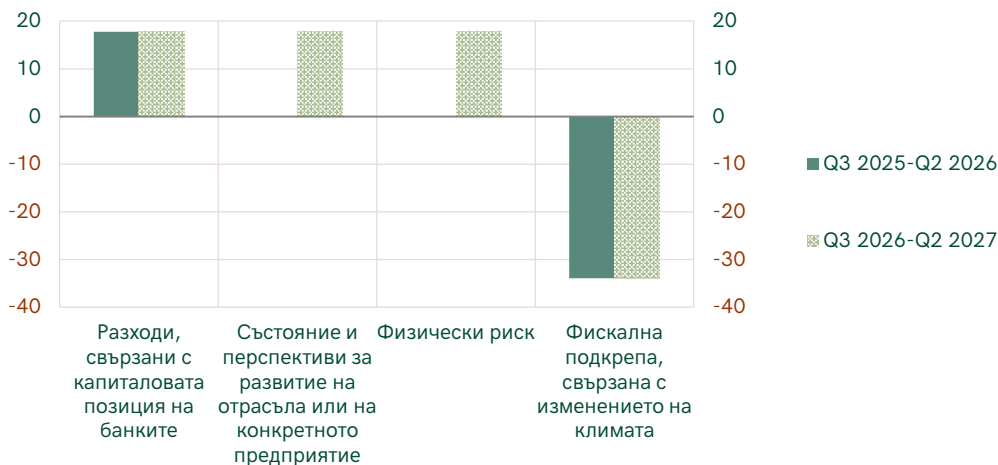
Източник: БНБ.

Според претегления баланс на мненията разходите по отношение на капиталовата позиция на банките са единственият фактор, свързан с изменението на климата, който е оказал влияние в посока затягане на стандартите за кредитиране на предприятията през последните 12 месеца. Същевременно фискалната подкрепа, свързана с климатичните промени, е повлияла за разхлабване на стандартите. Според очакванията на банките за следващите четири тримесечия разходите, свързани с капиталовата позиция на банките, състоянието и перспективите за развитие на отрасъла или на конкретното предприятие, както и оценката за физическия риск ще допринесат за затягане на стандартите за кредитиране на предприятия, докато фискалната подкрепа ще повлияе за допълнително разхлабване на стандартите (графика 16).

ГРАФИКА 16

Влияние на факторите, свързани с изменението на климата, върху кредитните стандарти на банките, прилагани за одобряване на кредити за предприятия

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлияха за затягане“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлияха за облекчаване“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

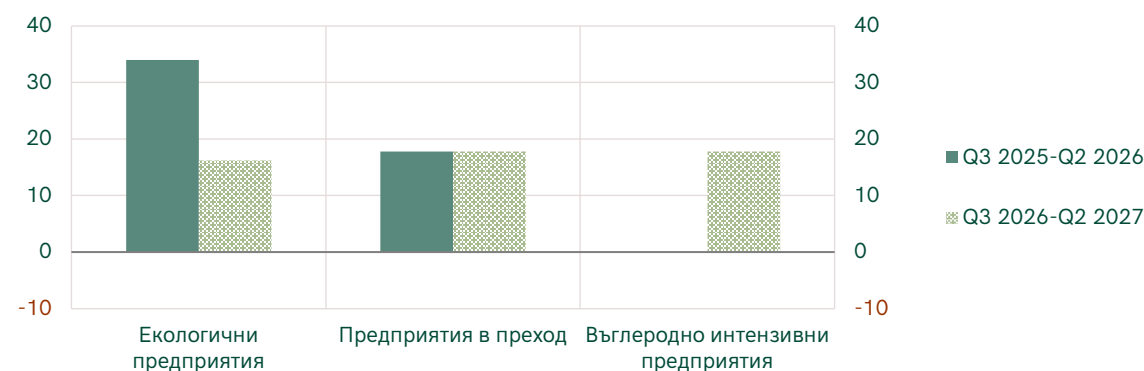
Източник: БНБ.

Резултатите от Анкетата за Второто тримесечие на 2026 г. показват положително въздействие на климатичните промени върху търсенето на кредити през последните 12 месеца от страна на екологичните предприятия и в по-малка степен – на предприятията в преход, докато влиянието им върху търсенето от страна на въглеродно интензивните предприятия е било неутрално. Банките очакват изменението на климата да повлияе в посока по-силно търсене на кредити и от трите категории предприятия в периода от третото тримесечие на 2026 г. до Второто тримесечие на 2027 г. (графика 17).

ГРАФИКА 17

Влияние на изменението на климата върху търсенето на кредити от предприятията

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлия за нарастване“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлия за намаление“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

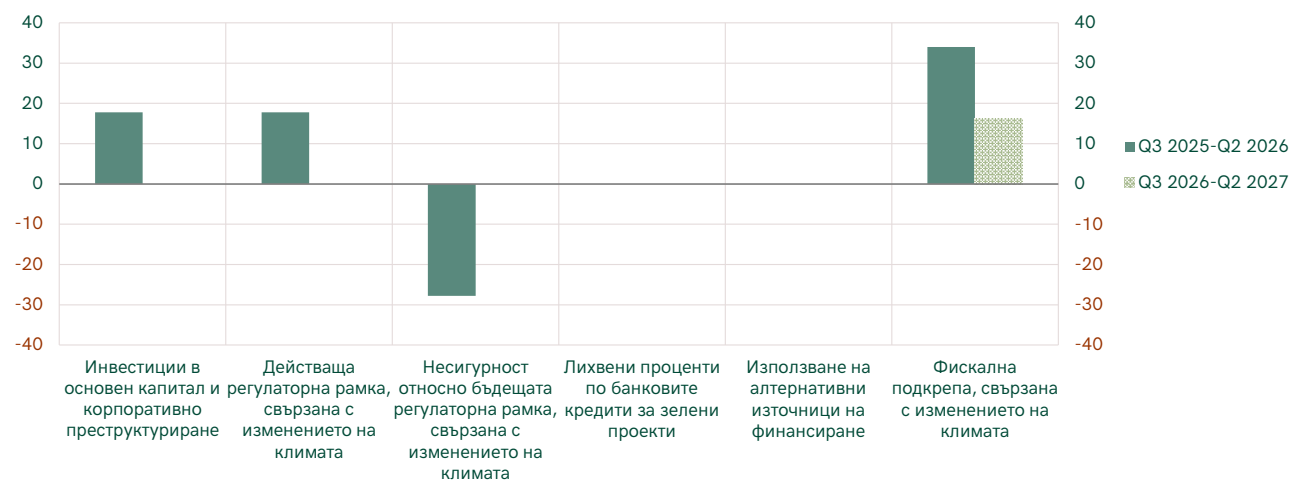
Източник: БНБ.

Фискалната подкрепа, свързана с изменението на климата е факторът, който допринася в най-силна степен за по-високото търсене на кредити от страна на предприятията през последните четири тримесечия, докато сравнително по-слабо влияние имат инвестициите в основен капитал и корпоративното реструктуриране, както и действащата регулаторна рамка, свързана с климатичните промени. Същевременно банките отчитат несигурността по отношение на бъдещата регулаторна рамка, свързана с изменението на климата като единствен фактор, повлиял в посока по-слабо търсене на фирмени кредити през последните 12 месеца. Очакванията на банките за следващите четири тримесечия са фискалната подкрепа, свързана с климатичните промени да бъде единственият фактор, който да допринася за нарастване на търсенето на кредити от страна на предприятията (графика 18).

ГРАФИКА 18

Влияние на факторите, свързани с изменението на климата, върху търсенето на кредити от предприятията

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлияха за нарастване“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлияха за намаление“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

Източник: БНБ.

Претеглените резултати от Анкетата за кредитната дейност на банките в България за второто тримесечие на 2026 г. показват, че през последните 12 месеца влиянието на климатичните промени върху кредитните стандарти на банките за отпускане на жилищни кредити както за жилища в сгради с висок енергиен клас, така и за жилища в сгради с ниска енергийна ефективност, е било неутрално. Очакванията на кредитните институции за следващите четири тримесечия са климатичните промени да продължат да имат неутрален ефект върху стандартите за отпускане на жилищни кредити и в двете категории сгради (графика 19).

ГРАФИКА 19

Влияние на изменението на климата върху стандартите за отпускане на жилищни кредити според вида на енергийна ефективност на сградите

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлия за затягане“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлия за облекчаване“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

Източник: БНБ.

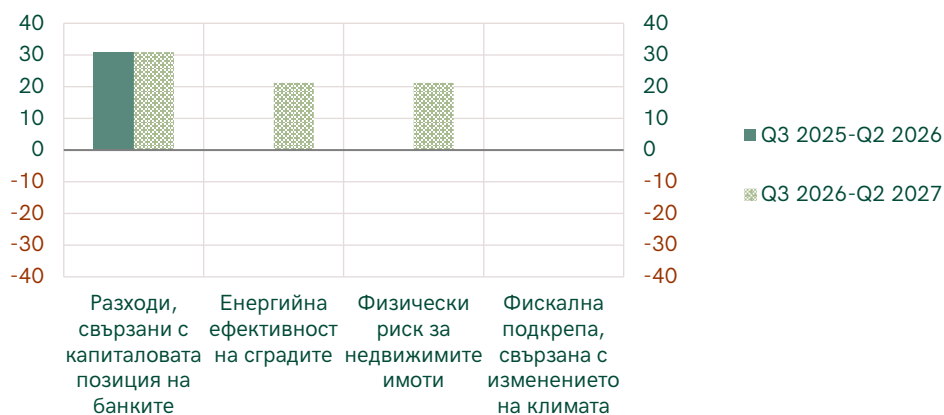
Банките отчитат разходите по отношение на капиталовата си позиция като единствения фактор, свързан с климатичните изменения, който през последните 12 месеца е допринесъл за затягането на стандартите за отпускане на жи-

лищни кредити. Банките не отчитат климатични фактори, действали в посока разхлабване на тези стандарти през същия период. За следващата една година банките очакват, че разходите, свързани с капиталовата им позиция, енергийната ефективност на сградите и физическият риск за недвижимите имоти (напр. наводнения, пожари и т.н.) ще допринесат за затягане на стандартите при отпускане на жилищни кредити (графика 20).

ГРАФИКА 20

Влияние на факторите, свързани с изменението на климата, върху кредитните стандарти на банките, прилагани за одобряване на жилищни кредити

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлияха за затягане“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлияха за облекчаване“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

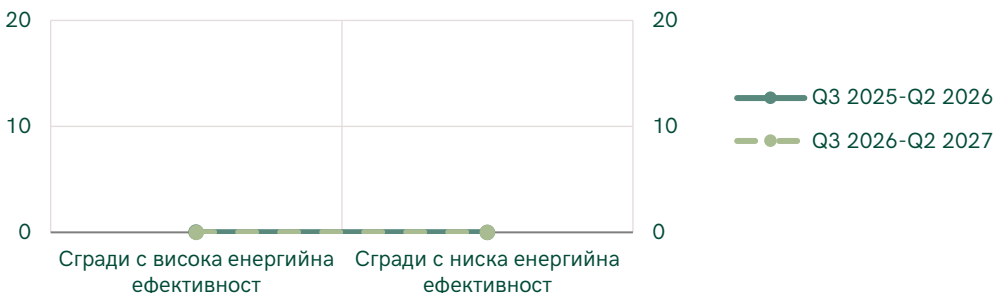
Източник: БНБ.

Според претегления баланс на мненията промените в климата са имали неутрално влияние върху търсенето на жилищни кредити през последните четири тримесечия както за закупуване на жилища в сгради с висока енергийна ефективност, така и в такива с ниска енергийна ефективност. Очакванията на банките за следващите 12 месеца са климатичните изменения да продължат да имат неутрално влияние върху търсенето на жилищни кредити и за двете категории жилища (графика 21).

ГРАФИКА 21

Влияние на изменението на климата върху търсенето на жилищни кредити според вида на енергийна ефективност на сградите

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлия за нарастване“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлия за намаление“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

Източник: БНБ.

В периода от третото тримесечие на 2025 г. до второто тримесечие на 2026 г. банките не отчитат фактори, свързани с измененията на климата, които да са повлияли на търсенето на жилищни кредити. Според очакванията на кредитните институции през следващите 12 месеца инвестициите в повишаване на енергийната ефективност на сградите, както и фискалната подкрепа, свързана с изменението на климата, ще допринесат за по-силно търсене на жилищни кредити (графика 22).

ГРАФИКА 22

Влияние на факторите, свързани с изменението на климата, върху търсенето на жилищни кредити

(баланс на мненията, текущо и очаквано)

Забележки: Балансът на мненията е дефиниран като разлика между процента на банките, отговорили „повлияха за нарастване“ („значително“ и „умерено“) и процента на банките, отговорили „повлияха за намаление“ („значително“ и „умерено“). Всички отговори на банките са претеглени с пазарния дял на банките в съответния кредитен сегмент. Защрихованите стълбове показват очакванията, посочени от банките в текущия кръг на Анкетата.

Източник: БНБ.

